

EVROPSKA KOMISIJA

GENERALNI DIREKTORAT ZA OBDAVČENJE IN CARINSKO UNIJO
GENERALNI DIREKTORAT ZA MIGRACIJE IN NOTRANJE ZADEVE
GENERALNI DIREKTORAT ZA ZDRAVJE IN VARNOST HRANE
GENERALNI DIREKTORAT ZA MOBILNOST IN PROMET

GENERALNI DIREKTORAT ZA KOMUNIKACIJSKA OMREŽJA, VSEBINE IN TEHNOLOGIJO
GENERALNI DIREKTORAT ZA FINANČNO STABILNOST, FINANČNE STORITVE IN
UNIJO KAPITALSKIH TRGOV
GENERALNI DIREKTORAT ZA ZAPOSLOVANJE, SOCIALNE ZADEVE IN VKLJUČEVANJE
GENERALNI DIREKTORAT ZA PRAVOSODJE IN POTROŠNIKE
GENERALNI DIREKTORAT ZA OKOLJE
GENERALNI DIREKTORAT ZA NOTRANJI TRG, INDUSTRIJO, PODJETNIŠTVO TER MALA IN
SREDNJA PODJETJA

Bruselj, 13. november 2018

Rev1

OBVESTILO O POTOVANJU MED EU IN ZDRUŽENIM KRALJESTVOM PO IZSTOPU ZDRUŽENEGA KRALJESTVA IZ EU

KAZALO

1.	UVOD	4
2.	MEJNE KONTROLE OSEB NA ZUNANJIH MEJAH EU	4
3.	CARINSKE KONTROLE	7
4.	DAJATVE, DDV IN TROŠARINE	7
4.1.	Oprostitev plačila dajatev, DDV in trošarin	7
4.2.	Vračila DDV za blago, kupljeno v EU	8
5.	PREPOVEDI IN OMEJITVE	8
5.1.	Potovanje v spremstvu hišnih živali	9
5.1.1.	Netrgovski premiki hišnih živali, ki spremljajo svojega lastnika s prebivališčem v Združenem kraljestvu, v EU-27	9
5.1.1.1.	Če Komisija Združeno kraljestvo vključi na seznam v skladu s členom 13(1) Uredbe (EU) št. 576/2013	10
5.1.1.2.	Če Komisija Združeno kraljestvo vključi na seznam v skladu s členom 13(2) Uredbe (EU) št. 576/2013	10
5.1.1.3.	Če Komisija Združenega kraljestva ne vključi na seznam	11
5.1.2.	Netrgovski premiki hišnih živali, ki spremljajo svojega lastnika s stalnim prebivališčem v državi članici EU-27 in se vračajo iz Združenega kraljestva po začasnem premiku v Združeno kraljestvo, v EU-27	11
5.1.2.1.	Če Komisija Združeno kraljestvo vključi na seznam v skladu s členom 13(1) Uredbe (EU) št. 576/2013	11
5.1.2.2.	Če Komisija Združeno kraljestvo vključi na seznam v skladu s členom 13(2) Uredbe (EU) št. 576/2013	12

5.1.2.3.	Če Komisija Združenega kraljestva ne vključi na seznam	12
5.2.	Rastline in rastlinski proizvodi	13
5.3.	Osebnne pošiljke proizvodov živalskega izvora	13
5.4.	Gotovina	14
5.5.	Predmeti kulturne dediščine	15
5.6.	Osebki ogroženih vrst.....	15
5.7.	Invazivne tujerodne vrste	16
5.8.	Strelno orožje.....	17
6.	UPORABA MOTORNIH VOZIL	19
6.1.	Vozniška dovoljenja	19
6.2.	Zavarovanje odgovornosti do tretjih oseb	19
7.	ZDRAVLJENJE IN POVEZANA VPRAŠANJA; NUJNI PRIMERI	21
7.1.	Upravičenost do zdravstvenega varstva na podlagi zakonodaje Unije o koordinaciji sistemov socialne varnosti.....	21
7.2.	Upravičenost do povračila stroškov čezmejnega zdravstvenega varstva na podlagi zakonodaje Unije o čezmejnem zdravstvenem varstvu	22
7.3.	Priznavanje zdravniških receptov, predpisanih v drugi državi članici	22
7.4.	Evropska številka za klic v sili – 112	23
7.5.	Parkirne karte za invalide	23
7.6.	Konzularna zaščita.....	24
7.7.	Mehanizem odškodnine za osebe, poškodovane v prometni nesreči v drugi državi članici (v nadaljnjem besedilu: žrtve iz tujine)	24
8.	ZAVAROVANJE, PRAVICE POTNIKOV	25
8.1.	Zavarovanje potovanja v primeru insolventnosti	25
8.2.	Pravice potnikov v EU.....	25
8.2.1.	Pravice letalskih potnikov	25
8.2.2.	Pravice ladijskih potnikov	26
8.2.3.	Pravice potnikov v avtobusnem prevozu.....	27
8.2.4.	Pravice potnikov v železniškem prometu.....	27
9.	DRUGA VPRAŠANJA.....	28
9.1.	Kartična plačila.....	28
9.2.	Gostovanje.....	28
9.3.	Prenosljivost storitev spletnih vsebin	29
PRILOGA: LETAK EU O OSEBNIH POŠILJKAH PROIZVODOV ŽIVALSKEGA IZVORA, KI SO DEL PRTLJAGE POTNIKOV		30

7.	Izvzeti proizvodi živalskega izvora	31
8.	Proizvodi živalskega izvora iz zaščitenih vrst.....	31

1. UVOD

Združeno kraljestvo je 29. marca 2017 v skladu s členom 50 Pogodbe o Evropski uniji predložilo uradno obvestilo o nameri o izstopu iz Unije. To pomeni, da bo od 00.00 ure 30. marca 2019 (po srednjeevropskem času) (datum izstopa) za Združeno kraljestvo prenehala veljati vsa primarna in sekundarna zakonodaja Unije, razen če se z ratificiranim sporazumom o izstopu¹ določi drug datum ali če Evropski svet v skladu s členom 50(3) Pogodbe o Evropski uniji podaljša to obdobje. Takrat bo Združeno kraljestvo postalo „tretja država“².

Priprave na izstop ne zadevajo samo organov EU in nacionalnih organov, ampak tudi zasebne subjekte.

Glede na precejšnjo negotovost, predvsem v zvezi z vsebino morebitnega sporazuma o izstopu, je treba osebe, ki nameravajo na dan izstopa ali pozneje potovati (iz zasebnih ali poslovnih razlogov) iz Združenega kraljestva v EU (in obratno), ter podjetja, ki zagotavljajo storitve v zvezi s takimi potovanji (organizatorje potovanj, turistične agencije, podjetja, ki oddajajo vozila v najem, trgovinske sejme, prevoznike itd.), opozoriti na pravne posledice, ki jih bo treba upoštevati, ko bo Združeno kraljestvo postalo tretja država.

Ob pridržku vseh prehodnih določb, ki bi jih lahko vseboval morebitni sporazum o izstopu, bo imel izstop Združenega kraljestva od datuma izstopa naslednje posledice za osebe, ki potujejo iz Združenega kraljestva v EU in obratno³:

2. MEJNE KONTROLE OSEB NA ZUNANJIH MEJAH EU^{4,5}

Pravo Unije⁶ o mejnih kontrolah oseb na zunanjih mejah EU razlikuje med kontrolami državljanov EU in kontrolami državljanov tretjih držav. Od datuma izstopa se bodo pri kontrolah državljanov Združenega kraljestva ob vstopu v schengensko območje in izstopu iz njega ter vstopu v države članice, za katere odločitev o odpravi notranjih kontrol še ni bila sprejeta, vendar na svojih zunanjih

¹ Z Združenim kraljestvom potekajo pogajanja o sklenitvi sporazuma o izstopu.

² Tretja država je država, ki ni članica EU.

³ Opozoriti je treba, da bi sporazum o izstopu med EU in Združenim kraljestvom zagotovil posebne rešitve glede edinstvenih okoliščin na irskem otoku.

⁴ Več informacij je na voljo na spletnem naslovu https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/border-crossing_en.

⁵ Ta oddelek se ne uporablja za potovanja znotraj skupnega potovalnega območja med Združenim kraljestvom in Irsko.

⁶ Člen 8(2) in (3) Uredbe (EU) 2016/399 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o Zakoniku Unije o pravilih, ki urejajo gibanje oseb prek meja (Zakonik o schengenskih mejah) (UL L 77, 23.3.2016, str. 1).

mejah uporabljajo schengenska pravila,⁷ ter izstopu iz njih upoštevala pravila za državljane tretjih držav.^{8, 9} To pomeni, da ne bodo več upravičeni do olajšav na mejah, ki se uporabljajo za državljane EU, državljane držav pogodbenic Evropskega gospodarskega prostora in državljane Švice (v nadaljnjem besedilu: državljani EU/EGP/CH), v zvezi s pravicami do prostega gibanja. Natančneje, državljani Združenega kraljestva ne bodo upravičeni do uporabe ločenih pasov, ki so državljanom EU/EGP/CH na voljo pri opravljanju mejnih kontrol¹⁰, in se bo pri njih opravilo temeljito preverjanje vseh pogojev za vstop, ki veljajo za državljane tretjih držav.

Kontrole pri vstopu državljanov Združenega kraljestva bodo vključevale preverjanje:¹¹

– posedovanja veljavne potne listine za prehod meje; ta dokument mora biti izdan največ deset let pred datumom prihoda in mora biti veljaven še vsaj tri mesece po načrtovanem odhodu iz države članice;

Upoštevajte, da nacionalni potni listi Združenega kraljestva, izdani pred datumom izstopa, ostanejo veljavne potne listine.

– trajanja bivanja:

- v primeru kratkoročnega bivanja na schengenskem območju bodo za državljane Združenega kraljestva veljale omejitve v zvezi z dovoljenim trajanjem bivanja na schengenskem območju (največ 90 dni v 180-dnevem obdobju);
- v primeru dolgoročnega bivanja bodo državljani Združenega kraljestva načeloma potrebovali dovoljenje za prebivanje ali vizum za dolgoročno bivanje, ki ga nacionalni organi izdajo v skladu z nacionalnimi pravili;

– ustreznih zbirk podatkov za preverjanje¹²:

- istovetnosti in državljanstva državljanov tretje države ter verodostojnosti in veljavnosti potne listine za prehod meje ter zlasti,

⁷ Romunija, Bolgarija, Ciper in Hrvaška.

⁸ Upoštevajte, da za državljane Združenega kraljestva, ki so družinski člani državljanov Unije in uveljavljajo svojo pravico do prostega gibanja, veljajo pravila iz člena 5 Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic (UL L 158, 30.4.2004, str. 77).

⁹ Opozoriti je treba, da se deli teh kontrol že danes uporabljajo za državljane Združenega kraljestva, ki potujejo v schengensko območje ali iz njega.

¹⁰ Člen 10 Uredbe (EU) 2016/399.

¹¹ Člen 6 Uredbe (EU) 2016/399.

¹² Upoštevajte, da se možnost začasnega odstopanja od načela sistematičnih preverjanj v ustreznih zbirkah podatkov na nekaterih kopenskih in morskimi mejnih prehodih, ki je odvisna od nekaterih pogojev, ne uporablja za državljane tretjih držav (člen 8(2) Uredbe (EU) 2016/399).

- ali je bil v schengenskem informacijskem sistemu (SIS) razpisan ukrep zavrnitve vstopa ter ali obstaja možna grožnja javnemu redu, notranji varnosti, javnemu zdravju in mednarodnim odnosom;
- namena (npr. turistično ali poslovno potovanje) in pogojev nameravanega bivanja (npr. nastanitev, notranja potovanja);
- obstoja zadostnih sredstev za preživljanje (tj. ali ima oseba dovolj sredstev za plačilo nameravanega bivanja in za povratno potovanje).

Komisija je 13. novembra 2018 predložila predlog¹³ za izvzetje državljanov Združenega kraljestva iz zahteve, da imajo ob prehodu zunanjih meja vizum za kratkoročno bivanje (v nadaljnjem besedilu: schengenski vizum)¹⁴, če je načrtovano trajanje njihovega bivanja na schengenskem območju 90 dni v 180-dnevnem obdobju. Zdaj se morata Evropski parlament in Svet odločiti, ali bosta sprejela ta predlog. Za stalno izvzetje iz obveznosti posedovanja schengenskega vizuma bo treba zagotoviti, da so državljani vseh držav članic EU prav tako izvzeti iz obveznosti posedovanja vizuma Združenega kraljestva za kratkoročno bivanje, kar je v skladu z načelom vizumske vzajemnosti.

Priporoča se, da potniki pred potovanjem preverijo veljavnost potnih listin in zagotovijo, da izpolnjujejo vse navedene pogoje, preden odpotujejo v EU. Posledica neizpolnjevanja katerega koli pogoja za vstop¹⁵ je lahko zavrnitev vstopa, izdana v skladu s postopkom iz prava Unije v zvezi z državljani tretjih držav.¹⁶

Kontrole pri izstopu vključujejo preverjanje:

- posedovanja veljavne potne listine za prehod zunanje meje;
- ali oseba ni prekoračila najdaljšega dovoljenega trajanja bivanja na ozemlju države članice;
- v ustreznih zbirkah podatkov, podobno kot pri kontroli pri vstopu.

Priporoča se, da potniki po datumu izstopa upoštevajo možne zamude na mejnih kontrolnih točkah, zlasti na tistih z velikim obsegom prometa (železniške postaje prevoznika Eurostar, Eurotunnel Le Shuttle v mestih Calais in Folkestone, pristanišča Rokavskega preliva itd.).

¹³ Predlog COM(2018) 745 z dne 13. novembra 2018.

¹⁴ Člen 6(1)(b) Uredbe (EU) 2016/399.

¹⁵ Uredba (EU) 2016/399 določa nekatere omejene izjeme, v skladu s katerimi se lahko državljanom tretjih držav vstop odobri kljub neizpolnjevanju pogojev za vstop.

¹⁶ Člen 14 Uredbe (EU) 2016/399.

3. CARINSKE KONTROLE

Od datuma izstopa je blago, vneseno na carinsko območje EU iz Združenega kraljestva, pod carinskim nadzorom in je lahko predmet carinskih kontrol v skladu s carinsko zakonodajo EU.^{17,18}

Na prtljagi in drugem blagu, ki ga potniki ob vstopu v EU iz Združenega kraljestva nosijo s seboj ali na sebi, bo opravljena carinska kontrola.¹⁹ Osebni predmeti potnikov in nekateri drugi predmeti so izvzeti (glej oddelek 4.1.).

Predvsem blago, namenjeno na trg EU ali za zasebno uporabo ali porabo na carinskem območju EU, mora biti deklarirano za sprostitev v prosti promet. Več informacij je na voljo na spletnem naslovu https://ec.europa.eu/taxation_customs/individuals/travelling/travelling-europe-what-dohave-know_en.

Blago, ki se začasno uvozi, se lahko deklarira za postopek začasnega uvoza. V ta namen se lahko uporabijo zvezki ATA. Zvezki ATA so mednarodne carinske listine, ki dovoljujejo brezcarinski začasni izvoz in uvoz blaga brez davka v obdobju do enega leta. Več informacij je na voljo na spletnem naslovu <https://iccwbo.org/resources-for-business/ata-carnet/>.

4. DAJATVE, DDV IN TROŠARINE²⁰

4.1. Oprostitev plačila dajatev, DDV in trošarin

Potniki, ki iz Združenega kraljestva vstopajo v EU in v svoji prtljagi ali drugače nosijo blago, so upravičeni do oprostitve plačila carine (to pomeni blago, oproščeno plačila uvoznih dajatev in DDV ter plačila trošarine, kjer je

¹⁷ Uredba (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. oktobra 2013 o carinskem zakoniku Unije (UL L 269, 10.10.2013, str. 1).

¹⁸ Pravila iz tega oddelka se bodo uporabljala tudi za blago, vneseno na carinsko območje EU s **Kanalskih otokov** in **Otoka Man** (zadnja alineja člena 4(1) Uredbe (EU) št. 952/2013).

¹⁹ Člen 46(1) Uredbe (EU) št. 952/2013.

²⁰ Kar zadeva **carinske dajatve**, se bodo v tem oddelku navedena pravila od datuma izstopa uporabljala tudi za blago, vneseno na carinsko območje EU z **Otoka Man** in s **Kanalskih otokov** (zadnja alineja člena 4(1) Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. oktobra 2013 o carinskem zakoniku Unije, UL L 269, 10.10.2013, str. 1).

Kar zadeva **DDV**, se bodo v tem oddelku navedena pravila od datuma izstopa uporabljala tudi za blago, vneseno na območje DDV EU z **Otoka Man** in obratno (člen 7(2) Direktive Sveta 2006/112/ES) z dne 28. novembra 2006 o skupnem sistemu davka na dodano vrednost, UL L 347, 11.12.2006, str. 1 (Kanalski otoki že danes niso del območja DDV EU, člen 6(1)(c) Direktive Sveta 2006/112/ES).

Kar zadeva **trošarine**, se bodo v tem oddelku navedena pravila od datuma izstopa uporabljala tudi za blago, vneseno v trošarinsko območje EU z **Otoka Man** (člen 6(2)(d) Direktive Sveta 2008/118/ES z dne 16. decembra 2008 o splošnem režimu za trošarino, UL L 9, 14.1.2009, str. 12) (Kanalski otoki že zdaj niso del trošarinskega območja EU, člen 5(2)(d) Direktive Sveta 2008/118/ES).

ustrezno). Zadevno blago in ustrezne oprostitve so navedeni na spletnem naslovu

https://ec.europa.eu/taxation_customs/individuals/travelling/entering-eu_en.

Potnikom se priporoča, da se seznanijo s pravili o oprostitvah plačila carine in da izstopijo skozi zeleni carinski izhod („zeleni pas“) le, če količina blaga, ki ga nosijo s seboj, ne presega največje dovoljene količine. Sicer morajo uporabiti rdeči izhod („rdeči pas“) in predložiti carinsko deklaracijo.

4.2. Vračila DDV za blago, kupljeno v EU²¹

Obiskovalci iz držav zunaj EU so upravičeni do vračila DDV, plačanega za blago, ki so ga kupili med bivanjem v EU, če blago ob odhodu iz EU predložijo carini skupaj z dokumenti za vračilo DDV.

[Vodnik po vračilu DDV za obiskovalce EU](#)

5. PREPOVEDI IN OMEJITVE

Pravo EU prepoveduje in omejuje vnos ali uvoz nekaterega blaga v EU, med drugim zaradi varovanja zdravja ljudi, živali in rastlin, okolja ali nacionalnih bogastev.

Te prepovedi in omejitve se bodo od datuma izstopa uporabljale za blago, vneseno v EU iz Združenega kraljestva ali iz EU v Združeno kraljestvo.²²

Medtem ko večina prepovedi in omejitev pravno ali v praksi zadeva samo poklicne trgovce²³, so nekatere pomembne tudi za posamezne potnike:

²¹ V okviru pogajanj o sporazumu o izstopu med EU in Združenim kraljestvom se EU poskuša z Združenim kraljestvom dogovoriti o rešitvah za zagotovitev vračila DDV v zvezi s transakcijami pred koncem prehodnega obdobja v primerih, ko davčni zavezanec zahtevka za vračilo DDV ne bi mogel vložiti pred koncem prehodnega obdobja oziroma ga njegova država prebivališča do takrat ne bi mogla posredovati. Glej zlasti zadnje besedilo osnutka sporazuma o izstopu, dogovorjenega na ravni pogajalcev, ki je na voljo na spletnem naslovu https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/draft_agreement_coloured.pdf, ter „skupno izjavo“ pogajalcev EU in vlade Združenega kraljestva, ki je bila predložena 19. junija 2018 (https://ec.europa.eu/commission/brexit-negotiations/negotiating-documents-article-50-negotiations-united-kingdom_sl).

²² V okviru pogajanj o sporazumu o izstopu med EU in Združenim kraljestvom se EU poskuša z Združenim kraljestvom dogovoriti o rešitvah glede pretokov blaga, ki so se začeli pred prehodnim obdobjem in končali po njem (v nadaljnjem besedilu: blago v tranzitu). Glej zlasti zadnje besedilo osnutka sporazuma o izstopu, dogovorjenega na ravni pogajalcev, ki je na voljo na spletnem naslovu https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/draft_agreement_coloured.pdf, ter „skupno izjavo“ pogajalcev EU in vlade Združenega kraljestva, ki je bila predložena 19. junija 2018 (https://ec.europa.eu/commission/brexit-negotiations/negotiating-documents-article-50-negotiations-united-kingdom_sl).

²³ Na primer prepovedi in omejitve za odpadke ali nekatere kemikalije (več informacij je na voljo v obvestilu „Notice to stakeholders – Withdrawal of the United Kingdom and EU rules in the field of import/export licences for certain goods“ (Obvestilo zainteresiranim stranem – Izstop Združenega kraljestva in pravila EU na področju uvoznih/izvoznih dovoljenj za nekatero blago) na spletnem naslovu https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness_sl).

5.1. Potovanje v spremstvu hišnih živali²⁴

Pravo Unije²⁵ določa pravila o netrgovskih premikih hišnih psov, mačk in belih dihurjev (v nadaljnjem besedilu: hišne živali),²⁶ ki spremljajo potnike iz tretjih držav.^{27,28}

5.1.1. Netrgovski premiki hišnih živali, ki spremljajo svojega lastnika s prebivališčem v Združenem kraljestvu, v EU-27

„Potni list EU za hišne živali,“²⁹ izdan lastniku hišne živali s prebivališčem v Združenem kraljestvu pred datumom izstopa, po navedenem datumu ne bo več veljavna listina za potovanje s hišnimi živalmi iz Združenega kraljestva v katero koli državo članico EU-27.

Zahteve za hišne živali, ki po datumu izstopa spremljajo potnike iz Združenega kraljestva, bodo odvisne tudi od tega, ali bo Združeno kraljestvo od navedenega datuma vključeno na seznam tretjih držav, ki zagotavljajo določena jamstva glede zdravja živali. Zadevnim potnikom se priporoča, da se dovolj zgodaj pred načrtovanim potovanjem iz Združenega kraljestva v EU pozanimajo, ali je Združeno kraljestvo vključeno na seznam, da bi ugotovili, katere

²⁴ Več informacij je na voljo na spletnem naslovu https://ec.europa.eu/food/animals/pet-movement_en.

²⁵ Uredba (EU) št. 576/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. junija 2013 o netrgovskih premikih hišnih živali (UL L 178, 28.6.2013, str. 1).

²⁶ Upoštevajte, da morajo imeti žive hišne ptice, ki spremljajo potnike ob vstopu v EU, trenutno veterinarsko spričevalo, ki potrjuje izpolnjevanje ene od naslednjih zahtev: 30-dnevna izolacija v tretji državi pred odhodom ali 10-dnevna izolacija s testiranjem za aviarno influenco ali karantena po uvozu v namembni državi članici ali cepljenje proti aviarni influenci. (Odločba Komisije 2007/25/ES z dne 22. decembra 2006 glede nekaterih zaščitnih ukrepov v zvezi z visoko patogeno aviarno influenco in premiki hišnih ptic, ki spremljajo svoje lastnike v Skupnost (UL L 8, 13.1.2007, str. 29)).

Poleg tega se lahko v zvezi z živimi hišnimi pticami uporabljajo zahteve za vnos osebkov ogroženih vrst (glej oddelek 5.6.).

²⁷ V okviru pogajanj o sporazumu o izstopu med EU in Združenim kraljestvom se EU poskuša z Združenim kraljestvom dogovoriti o rešitvah glede živih živali, ki ob koncu prehodnega obdobja še vedno potujejo s svojimi lastniki. Glej zlasti zadnje besedilo osnutka sporazuma o izstopu, dogovorjenega na ravni pogajalcev, ki je na voljo na spletnem naslovu https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/draft_agreement_coloured.pdf, ter „skupno izjavo“ pogajalcev EU in vlade Združenega kraljestva, predloženo 19. junija 2018 (https://ec.europa.eu/commission/brexit-negotiations/negotiating-documents-article-50-negotiations-united-kingdom_sl).

²⁸ Ta pravila se bodo od datuma izstopa uporabljala tudi za netrgovske premike hišnih živali s **Kanalskih otokov in Otoka Man** (Uredba Sveta (EGS) št. 706/73 z dne 12. marca 1973 o režimu Skupnosti, ki se uporablja za Kanalske otoke in otok Man glede trgovine s kmetijskimi proizvodi, UL L 68, 15.3.1973, str. 1).

²⁹ Vzorec potnega lista za hišne živali, določen v delu 1 Priloge III k Izvedbeni uredbi Komisije (EU) št. 577/2013 z dne 28. junija 2013 o vzorcih identifikacijskih dokumentov za netrgovske premike psov, mačk in belih dihurjev, o sestavi seznamov ozemelj in tretjih držav ter o zahtevah glede formata, oblike in jezika izjav, ki potrjujejo izpolnjevanje nekaterih pogojev iz Uredbe (EU) št. 576/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 178, 28.6.2013, str. 109).

zahteve se uporabljajo. Sezname, ki jih sprejme EU, so objavljeni na spletnem naslovu https://ec.europa.eu/food/animals/pet-movement/eu-legislation/non-commercial-non-eu/listing_en.

5.1.1.1. Če Komisija Združeno kraljestvo vključi na seznam v skladu s členom 13(1) Uredbe (EU) št. 576/2013³⁰

Hišne živali bodo morale imeti ob vstopu v EU-27 po datumu izstopa ustrezno izpolnjen potni list za hišne živali, izdan v tretji državi, katerega vzorec je sprejela Komisija³¹. Ta potni list mora potrjevati, da je bilo opravljeno veljavno cepljenje proti steklini.^{32,33}

Poleg tega se bodo morali hišni psi pred vstopom na Finsko, Irsko ali Malto zdraviti zaradi *Echinococcus multilocularis*, to zdravljenje pa bo moral lečeči veterinar potrditi v potnem listu za hišne živali.³⁴

5.1.1.2. Če Komisija Združeno kraljestvo vključi na seznam v skladu s členom 13(2) Uredbe (EU) št. 576/2013³⁵

Veterinarsko spričevalo, ki ga izda uradni veterinar, bo potrebno za vsak vstop hišne živali, ki spremlja lastnika, in bo za premike v državah članicah EU-27 ostalo veljavno samo štiri mesece³⁶. To spričevalo mora potrjevati, da je bilo opravljeno veljavno cepljenje proti steklini.^{37,38}

Poleg tega se bodo morali hišni psi pred vstopom na Finsko, Irsko ali Malto zdraviti zaradi *Echinococcus*

³⁰ Glej del 1 Priloge II k Izvedbeni uredbi (EU) št. 577/2013.

³¹ Del 3 Priloge III k Izvedbeni uredbi (EU) št. 577/2013.

³² Priloga III k Uredbi (EU) št. 576/2013.

³³ Nekdanji potni list EU za hišne živali, izdan lastniku hišne živali s stalnim prebivališčem v Združenem kraljestvu pred datumom izstopa, se lahko po navedenem datumu uporablja kot dokazilo, ki potrjuje še veljavno cepljenje.

³⁴ Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/772 z dne 21. novembra 2017 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 576/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede preventivnih zdravstvenih ukrepov za nadzor okužbe z *Echinococcus multilocularis* pri psih (UL L 130, 28.5.2018, str. 1).

³⁵ Glej del 2 Priloge II k Izvedbeni uredbi (EU) št. 577/2013.

³⁶ Opomba (b) v Prilogi IV k Izvedbeni uredbi (EU) št. 577/2013.

³⁷ Priloga III k Uredbi (EU) št. 576/2013.

³⁸ Nekdanji potni list EU za hišne živali, izdan lastniku hišne živali s stalnim prebivališčem v Združenem kraljestvu pred datumom izstopa, se lahko po navedenem datumu uporablja kot dokazilo, ki potrjuje še veljavno cepljenje.

multilocularis, to zdravljenje pa bo moral lečeči veterinar potrditi v potnem listu za hišne živali.³⁹

Hišne živali, ki bodo po datumu izstopa vstopile v EU-27, bo treba pripeljati na določeno vstopno točko za potnike,⁴⁰ da bodo pri njih opravili potrebne preglede skladnosti⁴¹.

5.1.1.3. Če Komisija Združenega kraljestva ne vključi na seznam

Uporabljajo se enaki pogoji, kot so določeni v točki 5.1.1.2. Vendar mora spričevalo iz točke 5.1.1.2 potrjevati tudi veljaven test titracije protiteles proti steklini.⁴² Za ta test se zahteva, da je bil opravljen v odobrenem laboratoriju EU ali laboratoriju, ki ga je odobrila ena od držav članic EU-27⁴³, na vzorcu, odvzetem vsaj 30 dni po cepljenju in najmanj tri mesece pred premikom.

5.1.2. *Netrgovski premiki hišnih živali, ki spremljajo svojega lastnika s stalnim prebivališčem v državi članici EU-27 in se vračajo iz Združenega kraljestva po začasnem premiku v Združeno kraljestvo, v EU-27*

Zahteve za hišne živali, ki po datumu izstopa spremljajo potnike iz Združenega kraljestva, bodo odvisne tudi od tega, ali bo Združeno kraljestvo od navedenega datuma vključeno na seznam tretjih držav, ki zagotavljajo določena jamstva glede zdravja živali. Zadevnim potnikom se priporoča, da se dovolj zgodaj pred načrtovanim potovanjem iz Združenega kraljestva v EU pozanimajo, ali je Združeno kraljestvo vključeno na seznam, da bi ugotovili, katere zahteve se uporabljajo. Sezname, ki jih sprejme EU, so objavljeni na spletnem naslovu https://ec.europa.eu/food/animals/pet-movement/eu-legislation/non-commercial-non-eu/listing_en.

5.1.2.1. Če Komisija Združeno kraljestvo vključi na seznam v skladu s členom 13(1) Uredbe (EU) št. 576/2013⁴⁴

Hišne živali bodo morale imeti ob vstopu v EU-27 ustrezno izpolnjen potni list EU za hišne živali. Ta potni list mora

³⁹ Delegrirana uredba (EU) 2018/772.

⁴⁰ https://ec.europa.eu/food/animals/pet-movement/eu-legislation/non-commercial-non-eu/tpe_en.

⁴¹ Člen 34 Uredbe (EU) št. 576/2013.

⁴² Priloga IV k Uredbi (EU) št. 576/2013.

⁴³ https://ec.europa.eu/food/animals/pet-movement/approved-labs_en.

⁴⁴ Glej del 1 Priloge II k Izvedbeni uredbi Komisije (EU) št. 577/2013.

potrjevati, da je bilo opravljeno veljavno cepljenje proti steklini.

Poleg tega se bodo morali hišni psi pred vstopom na Finsko, Irsko ali Malto zdraviti zaradi *Echinococcus multilocularis*, to zdravljenje pa bo moral lečeči veterinar potrditi v potnem listu za hišne živali⁴⁵.

5.1.2.2. Če Komisija Združeno kraljestvo vključi na seznam v skladu s členom 13(2) Uredbe (EU) št. 576/2013⁴⁶

Uporabljajo se enaki pogoji, kot so določeni v točki 5.1.2.1.

Poleg tega bo treba hišne živali, ki bodo po datumu izstopa vstopile v EU-27, pripeljati na določeno vstopno točko za potnike⁴⁷, da bodo pri njih opravljeni potrebni pregledi skladnosti⁴⁸.

5.1.2.3. Če Komisija Združenega kraljestva ne vključi na seznam

Uporabljajo se enaki pogoji, kot so določeni v točki 5.1.2.1.

Poleg tega morajo imeti hišne živali v skladu s Prilogo IV k Uredbi (EU) št. 576/2013 opravljen veljaven test titracije protiteles. Za ta test se zahteva, da je bil opravljen v odobrenem laboratoriju⁴⁹:

– pred premikom v Združeno kraljestvo na vzorcu, odvzetem vsaj 30 dni po cepljenju, kar mora biti dokumentirano v potnem listu za hišne živali, ali

– v Združenem kraljestvu na vzorcu, odvzetem vsaj 30 dni po cepljenju in najmanj tri mesece pred vrnitvijo v države članice EU-27, kar mora biti dokumentirano v veterinarskem zdravstvenem spričevalu, ki ga je izdal uradni veterinar v Združenem kraljestvu na podlagi dokazil iz laboratorija.

⁴⁵ Delegirana uredba (EU) 2018/772.

⁴⁶ Glej del 2 Priloge II k Izvedbeni uredbi (EU) št. 577/2013.

⁴⁷ https://ec.europa.eu/food/animals/pet-movement/eu-legislation/non-commercial-non-eu/tpe_en.

⁴⁸ Člen 34 Uredbe (EU) št. 576/2013.

⁴⁹ Delegirana uredba (EU) 2018/772.

Hišne živali, ki bodo po datumu izstopa vstopile v EU-27, bo treba pripeljati na določeno vstopno točko za potnike⁵⁰, da dr bodo pri njih opravili potrebni pregledi skladnosti.⁵¹

5.2. Rastline in rastlinski proizvodi⁵²

Pravo Unije⁵³ prepoveduje vnos nekaterih rastlin, rastlinskih proizvodov in drugih predmetov v Unijo zaradi fitosanitarnega tveganja. Primeri so: vinska trta ali citrusi za saditev, semenski krompir ali zemlja. Te prepovedi veljajo tudi, če rastline, rastlinski proizvodi in drugi predmeti spremljajo potnike.^{54,55}

Te prepovedi se bodo od datuma izstopa uporabljale tudi za Združeno kraljestvo⁵⁶.

Zadevnim potnikom se priporoča, da se pred potovanjem seznanijo z natančnim področjem uporabe teh prepovedi.

5.3. Osebne pošiljke proizvodov živalskega izvora⁵⁷

Pravo Unije⁵⁸ prepoveduje vnos nekaterih proizvodov živalskega izvora, ki so del osebne prtljage potnikov, v EU.⁵⁹ To se nanaša na primer na meso in

⁵⁰ https://ec.europa.eu/food/animals/pet-movement/eu-legislation/non-commercial-non-eu/tpe_en.

⁵¹ Člen 34 Uredbe (EU) št. 576/2013.

⁵² Več informacij je na voljo na spletnem naslovu https://ec.europa.eu/food/animals/animalproducts/personal_imports_en.

⁵³ Člen 4 v povezavi z delom A Priloge III k Direktivi Sveta 2000/29/ES z dne 8. maja 2000 o varstvenih ukrepih proti vnosu organizmov, škodljivih za rastline ali rastlinske proizvode, v Skupnost in proti njihovemu širjenju v Skupnosti (UL L 169, 10.7.2000, str. 1).

⁵⁴ Pravo Unije uvaja tudi nekatere zahteve za vnos nekaterih rastlin, rastlinskih proizvodov ali drugih predmetov v Unijo. Vendar se te zahteve ne uporabljajo za majhne količine (glej člen 5(4) Direktive 2000/29/ES).

⁵⁵ Nova pravila EU se bodo uporabljala od 14. decembra 2019. V skladu s temi pravili se bodo vse prepovedi ali uvozne zahteve za rastline in drugo blago iz tretjih držav uporabljale tudi za rastline in drugo blago, ki spremljajo potnike. Vendar pa se lahko majhne količine nekaterih rastlin in drugega blaga vnesejo brez fitosanitarnega spričevala, le če bo to določal izvedbeni akt Komisije, ki bo sprejet v prihodnosti (glej člen 75 Uredbe (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. oktobra 2016 o ukrepih varstva pred škodljivimi organizmi rastlin, UL L 317, 23.11.2016, str. 4).

⁵⁶ Ta pravila se bodo od datuma izstopa uporabljala tudi za osebne pošiljke potnikov, ki potujejo s Kanalskih otokov in Otoka Man (Uredba Sveta (EGS) št. 706/73 z dne 12. marca 1973 o režimu Skupnosti, ki se uporablja za Kanalske otoke in otok Man glede trgovine s kmetijskimi proizvodi, UL L 68, 15.3.1973, str. 1).

⁵⁷ Več informacij je na voljo na spletnem naslovu https://ec.europa.eu/food/animals/animalproducts/personal_imports_en.

⁵⁸ Uredba Komisije (ES) št. 206/2009 z dne 5. marca 2009 o vnosu osebnih pošiljk proizvodov živalskega izvora v Skupnost (UL L 77, 24.3.2009, str. 1).

⁵⁹ V zvezi s tem je treba opozoriti – čeprav to ni nujno neposredno pomembno za potnike –, da pravo Unije **prepoveduje uvoz kakršnih koli odpadkov iz gostinskih dejavnosti s prevoznih sredstev v**

mleko ter njune proizvode, kot sta šunka in sir. Zagotovljene so izjeme za določene količine proizvodov, kot so mleko v prahu za dojenčke, hrana za dojenčke in posebna živila ali posebna predelana hrana za hišne živali, potrebna iz zdravstvenih razlogov.

Te prepovedi se bodo od datuma izstopa uporabljale tudi za Združeno kraljestvo⁶⁰.

Komisija je sprejela⁶¹ „letak“ (priložen), v katerem so navedena podrobna pravila, pa tudi izjeme, na primer za zdravstvene ali prehranske namene.

5.4. Gotovina⁶²

Pravo Unije zahteva, da osebe, ki ob vstopu v EU ali izstopu iz nje nosijo gotovino v višini 10 000 EUR ali več (ali enakovreden znesek v drugih valutah) ali prenosljive instrumente, ki se glasijo na prinosnika (sredstva, ki jih je mogoče enostavno zamenjati, kot so čeki, ki jih izstavi tretja oseba), to gotovino ali instrumente prijavijo carinskim organom države članice, v kateri vstopajo v EU ali izstopajo iz nje.⁶³

Ta obveznost se bo od datuma izstopa uporabljala tudi za Združeno kraljestvo.

Carinski organi so v skladu z Uredbo (EC) št. 1889/2005 pooblaščen za izvajanje kontrole posameznikov, njihove prtljage in prevoznih sredstev ter za zaseg gotovine, ki ni bila prijavljena.

Potniki se morajo zavedati, da vse države članice EU ob neizpolnjevanju obveznosti prijave iz Uredbe (EC) št. 1889/2005 uporabljajo kazni.

mednarodnem prevozu v EU (člen 8(f) in člen 41(2)(c) Uredbe (ES) št. 1069/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o določitvi zdravstvenih pravil za živalske stranske proizvode in pridobljene proizvode, ki niso namenjeni prehrani ljudi, ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1774/2002 (Uredba o živalskih stranskih proizvodih) (UL L 300, 14.11.2009, str. 1). Take odpadke iz gostinskih dejavnosti je treba odstraniti v skladu s členom 12 Uredbe (ES) št. 1069/2009 (npr. z neposrednim sežiganjem) ali pa morajo ostati na prevoznih sredstvih in se vrniti v tretjo državo.

⁶⁰ Ta pravila se bodo od datuma izstopa uporabljala tudi za osebne pošiljke potnikov, ki potujejo s Kanalskih otokov in Otoka Man (Uredba Sveta (EGS) št. 706/73 z dne 12. marca 1973 o režimu Skupnosti, ki se uporablja za Kanalske otoke in otok Man glede trgovine s kmetijskimi proizvodi, UL L 68, 15.3.1973, str. 1).

⁶¹ Priloga IV k Uredbi (ES) št. 206/2009.

⁶² Več informacij je na voljo na spletnem naslovu https://ec.europa.eu/taxation_customs/individuals/cash-controls_en.

⁶³ Člen 3(1) Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1889/2005 z dne 26. oktobra 2005 o kontroli gotovine ob vstopu v Skupnost ali izstopu iz nje (UL L 309, 25.11.2005, str. 9).

5.5. Predmeti kulturne dediščine⁶⁴

V skladu s pravom Unije⁶⁵ je za izvoz nekaterih predmetov kulturne dediščine (kot so pohištvo, starejše od 50 let, ali knjige, starejše od 100 let in vredne več kot 50 000 EUR, ter tiskani zemljevidi, starejši od 200 let in vredni več kot 15 000 EUR⁶⁶) potrebno izvozno dovoljenje. Ta zahteva velja tudi za posamezne potnike.

Ta obveznost se bo od datuma izstopa uporabljala tudi za Združeno kraljestvo.

Zadevnim potnikom se priporoča, da se pozanimajo, ali za blago, ki ga nosijo v prtljagi, veljajo zahteve za izvozno dovoljenje.

5.6. Osebkki ogroženih vrst⁶⁷

Pravo Unije⁶⁸ načeloma določa, da lahko osebe, ki *potujejo v EU iz tretjih držav*, osebkke ogroženih vrst (živali ali rastline)⁶⁹ v EU vnesejo samo s predhodnim dovoljenjem organa CITES namembne države članice. Osebe, ki *potujejo iz EU v tretjo državo*, lahko take osebkke (ponovno) izvezijo le s predhodnim dovoljenjem organa CITES države članice, v kateri so osebkki. Dokumenti, zahtevani v ta namen, so odvisni od stanja zadevne vrste (tj. kako strogo je zaščiten, kar se razlikuje med različnimi prilogami Uredbe (ES) št. 338/97) ter vrste in smeri premika (uvoz, izvoz ali ponovni izvoz).

Vendar pa pravo Unije določa izjeme od zahteve glede dovoljenja:

- „osebni in gospodinjski predmeti“: za uvoz ali (ponovni) izvoz „osebnih in gospodinjskih predmetov“ *predhodno dovoljenje ni potrebno*^{70, 71}. Vendar je treba za mrtve osebkke in dele živali ali rastlin ali izdelke iz njih, ki jih je treba obravnavati kot „osebne in gospodinjske predmete“, izpolniti nekatere pogoje v zvezi z načinom in okoliščinami prenosa čez mejo. Žive živali ali rastline ne spadajo

⁶⁴ Več informacij je na voljo na spletnem naslovu https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/customs-controls/cultural-goods_en.

⁶⁵ Člen 2(1) Uredbe Sveta (ES) št. 116/2009 z dne 18. decembra 2008 o izvozu predmetov kulturne dediščine (UL L 39, 10.2.2009, str. 1).

⁶⁶ Glej Prilogo I k Uredbi (ES) št. 116/2009.

⁶⁷ Več informacij je na voljo na spletnem naslovu http://ec.europa.eu/environment/cites/index_en.htm.

⁶⁸ Uredba Sveta (ES) št. 338/97 z dne 9. decembra 1996 o varstvu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi (UL L 61, 3.3.1997, str. 1).

⁶⁹ Ogrožene vrste so navedene v prilogah k Uredbi Sveta (ES) št. 338/97.

⁷⁰ Člen 7(3) Uredbe (ES) št. 338/97.

⁷¹ Členi 57, 58 in 58a Uredbe Komisije (ES) št. 865/2006 z dne 4. maja 2006 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 338/97 o varstvu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi (UL L 166, 19.6.2006, str. 1).

med te predmete. Te manj stroge določbe na splošno zajemajo tudi lovske trofeje, vendar za lovske trofeje iz nekaterih strogo zaščitenih vrst veljajo posebna pravila⁷²;

- hišne živali: osebe, ki v EU in iz nje potujejo skupaj s svojimi hišnimi živalmi, ki pripadajo vrstam, navedenim v prilogah k Uredbi (kot so večina papig⁷³ ter nekatere želve in korale), lahko zaprosijo za *potrdilo o osebnem lastništvu*⁷⁴. Tako potrdilo lahko lastnik pridobi za zakonito pridobljeno živo žival, ki jo ima za osebne, nepridobitne namene, če se želi izogniti obveznosti, da pred vsakim prečkanjem mednarodne meje zaprosi za predhodno dovoljenje. Za potovanja v EU in iz nje potrdilo izda organ CITES države članice, iz katere žival izvira, ali, če izvira iz tretje države, organ CITES države članice, v katero je bila žival prvič vnesena.

Zahteva glede dovoljenja se od datuma izstopa uporablja za prenose takih vrst med Združenim kraljestvom in EU.

Potrdila o osebnem lastništvu, ki ga je izdal organ CITES Združenega kraljestva, od datuma izstopa ne bo več mogoče uporabljati za potovanje v EU ali iz nje z živo živaljo. Namesto tega se bodo po datumu izstopa sprejemala samo potrdila, ki jih bo Združeno kraljestvo po navedenem datumu izdalo kot pogodbenica konvencije CITES⁷⁵.

Zadevnim potnikom se priporoča, da se obrnejo na organe CITES⁷⁶ namembne države članice (če gre za uvoz) ali države članice, v kateri je osebek (če gre za (ponovni) izvoz), ter zaprosijo za potrebna predhodna dovoljenja ali potrdila in jih pridobijo.

5.7. Invazivne tujerodne vrste⁷⁷

Pravo Unije⁷⁸ določa, da lahko osebe, ki potujejo v EU, osebkne invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo,⁷⁹ vnesejo samo s predhodnim dovoljenjem

⁷² Pregled določb, ki se uporabljajo za osebne in gospodinjske predmete, je na voljo na str. 78–79 vodnika „Reference Guide – European Wildlife Trade Regulations“ (Referenčni vodnik – Predpisi EU o trgovini s prostoživečimi vrstami), ki je na voljo na spletnem naslovu http://ec.europa.eu/environment/cites/legis_refguide_en.htm.

⁷³ Upoštevajte, da je to vprašanje ločeno od veterinarskih zahtev (glej oddelek 5.1.).

⁷⁴ Poglavlje VIII Uredbe (ES) št. 865/2006.

⁷⁵ <https://cites.org/sites/default/files/document/E-Res-12-03-R17.pdf>.

⁷⁶ Evropska komisija vodi in ob spremembah posodablja seznam organov CITES držav članic EU, ki je na voljo na spletnem naslovu http://ec.europa.eu/environment/cites/pdf/list_authorities.pdf.

⁷⁷ Več informacij je na voljo na spletnem naslovu http://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/index_en.htm.

⁷⁸ Uredba (EU) št. 1143/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2014 o preprečevanju in obvladovanju vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst (UL L 317, 4.11.2014, str. 35).

pristojnih organov namembne države članice in po potrebi države članice tranzita. Ta prepoved se uporablja za žive osebe, pa tudi vse dele, gamete, semena, jajca ali propagule ter križance, sorte ali pasme teh vrst, ki bi lahko preživele in se nato razmnoževale.

Seznam invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, je veljaven na celotnem ozemlju EU, razen v najbolj oddaljenih regijah, ki morajo določiti sezname, prilagojene svojim razmeram. Vendar lahko vsaka država članica poleg evropskega seznama invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, določi lasten nacionalni seznam invazivnih tujerodnih vrst, za katere veljajo posebna nacionalna pravila.

Navedena pravila se bodo od datuma izstopa začela uporabljati za prenose takih osebkov iz Združenega kraljestva v EU.

Zadevnim potnikom se priporoča, da se glede takih nacionalnih seznamov posvetujejo s pristojnimi organi namembne države članice ali države članice tranzita.

5.8. Strelno orožje⁸⁰

Pravo Unije⁸¹ določa posebno ureditev za pretok strelnega orožja med državami članicami, vključno s strelnim orožjem, ki ga nosijo potniki. Ta pravila med drugim predvidevajo izdajo „evropskega dovoljenja za strelno orožje“. To dovoljenje pristojni organi države članice na zahtevo izdajo osebi, ki strelno orožje zakonito pridobi v posest in ga uporablja.⁸²

Kadar želijo osebe potovati iz ene države članice EU v drugo ali čez državo članico EU, morajo pridobiti predhodno dovoljenje vsake od teh držav članic, ki bo nato zabeleženo v evropskem dovoljenju za strelno orožje, ki ga morajo imeti pri sebi ves čas potovanja. Vendar obstajajo izjeme od te obveznosti pridobitve predhodnega dovoljenja. Te izjeme veljajo za udeležence zgodovinskih uprizoritev in lovce, ki lahko potujejo s posebnimi kategorijami strelnega orožja, če imajo pri sebi evropsko dovoljenje za strelno orožje, v katerem je navedeno njihovo strelno orožje, in če lahko utemeljijo razloge za svoje potovanje (npr. z vabilom na prireditve v namembni državi članici).

⁷⁹ Invazivne tujerodne vrste, ki zadevajo Unijo, so navedene v prilogi k Izvedbeni uredbi Komisije (EU) 2016/1141 z dne 13. julija 2016 o sprejetju seznama invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, v skladu z Uredbo (EU) št. 1143/2014 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 189, 14.7.2016, str. 4). V zvezi s tem glej tudi http://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/list/index_en.htm.

⁸⁰ Več informacij je na voljo na spletnih naslovih http://ec.europa.eu/growth/sectors/defence/defence-firearms-directives_sl in https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/organized-crime-and-human-trafficking/trafficking-in-firearms_en.

⁸¹ Direktiva Sveta 91/477/EGS z dne 18. junija 1991 o nadzoru nabave in posedovanja orožja (UL L 256, 13.9.1991, str. 51).

⁸² Evropsko dovoljenje za strelno orožje je veljavno največ pet let, to obdobje pa se lahko podaljša. Je neprenosljiva listina, v kateri je navedeno strelno orožje, ki ga ima in uporablja imetnik dovoljenja.

Ta pravila se od datuma izstopa ne bodo več uporabljala za strelno orožje, preneseno iz Združenega kraljestva v EU in obratno. Namesto tega se bodo uporabljala pravila za prenos strelnega orožja v Unijo ali iz nje⁸³. Ta pravila določajo naslednje:⁸⁴

- če se strelno orožje začasno prenese iz Združenega kraljestva v EU, se bodo uporabljala nacionalna pravila za prijavo strelnega orožja in pridobitev dovoljenja zanj;⁸⁵
- kar zadeva začasni izvoz nekaterega strelnega orožja iz EU v Združeno kraljestvo (ali ponovni izvoz po začasnem uvozu za lov ali dejavnosti športnega streljanja) s strani lovcev ali športnih strelcev kot dela njihovih osebnih predmetov, ki jih nosijo s seboj, se izvozno dovoljenje ne zahteva, če te osebe pristojnim organom utemeljijo razloge za svoje potovanje⁸⁶. Ko lovci in športni strelci zapuščajo Evropsko unijo ter potujejo v Združeno kraljestvo prek države članice, ki ni država članica, v kateri imajo stalno prebivališče, pristojnim organom predložijo evropsko dovoljenje za strelno orožje. V primeru potovanja z letalom se evropsko dovoljenje za strelno orožje predloži pristojnim oblastem na mestu, kjer se zadevni predmeti predajo letalski družbi za prevoz s carinskega območja Unije. Ko lovci in športni strelci zapuščajo Evropsko unijo in potujejo v Združeno kraljestvo prek države članice, v kateri imajo stalno prebivališče, lahko namesto evropskega dovoljenja za strelno orožje predložijo drug dokument, ki ga pristojni organi te države članice štejejo kot veljavnega za ta namen.⁸⁷

Zadevnim potnikom se priporoča, da pri odgovornih organih Združenega kraljestva ali ustrezne države članice EU preverijo natančne pogoje za uvoz, izvoz ali tranzit strelnega orožja.

⁸³ Glede ustreznih carinskih predpisov EU glej oddelka 3 in 4 tega obvestila.

⁸⁴ Opozoriti je treba, da bo Združeno kraljestvo od datuma izstopa uporabljalo nacionalna pravila za uvoz in izvoz v Združeno kraljestvo / iz njega.

⁸⁵ To obvestilo ne obravnava pravil za dajanje strelnega orožja, uvoženega v EU, na trg; glej člen 4 Direktive 91/477/EGS.

⁸⁶ Člen 9(1)(a) Uredbe (EU) št. 258/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2012 o izvajanju člena 10 Protokola Združenih narodov o nedovoljeni proizvodnji strelnega orožja, njegovih sestavnih delov in streliva ter trgovini z njimi, ki dopolnjuje Konvencijo Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu (Protokol ZN o strelnem orožju), uvedbi izvoznih dovoljenj za strelno orožje, njegove sestavne dele in strelivo ter ukrepov glede njihovega uvoza in tranzita (UL L 94, 30.3.2012, str. 1).

⁸⁷ Člen 9(1)(b) Uredbe (EU) št. 258/2012.

6. UPORABA MOTORNIH VOZIL

6.1. Vozniška dovoljenja⁸⁸

V skladu s pravom Unije⁸⁹ se vozniška dovoljenja, ki jih izdajo države članice EU, vzajemno priznavajo.⁹⁰ To vzajemno priznavanje po datumu izstopa z vidika prava EU ne bo več obvezno. Namesto tega se bo uporabljal mednarodni sporazum, tj. Dunajska konvencija o cestnem prometu.⁹¹ Združeno kraljestvo in vse države članice, razen štirih (Irska, Ciper, Malta in Španija), so pogodbenice navedene konvencije, ki predvideva priznavanje nacionalnih vozniških dovoljenj in mednarodnih vozniških dovoljenj, ki jih izdajo države pogodbenice v skladu s to konvencijo.

Štiri države članice EU (Irska, Ciper, Malta in Španija), ki niso pogodbenice Dunajske konvencije o cestnem prometu, so pogodbenice prejšnjega mednarodnega sporazuma, katerega pogodbenica je tudi Združeno kraljestvo.⁹² Ta sporazum predvideva priznavanje vozniških dovoljenj, vendar lahko njegove pogodbenice od imetnikov vozniških dovoljenj zahtevajo tudi, da imajo mednarodno vozniško dovoljenje.

Zato se imetnikom vozniškega dovoljenja Združenega kraljestva, ki nameravajo voziti v Evropski uniji, priporoča, naj se obrnejo na odgovorne organe ustrezne države članice za informacije o pravilih o priznavanju vozniških dovoljenj. Imetnikom vozniškega dovoljenja Evropske unije, ki nameravajo voziti v Združenem kraljestvu, se priporoča, naj se obrnejo na odgovorni organ Združenega kraljestva za informacije o pravilih o priznavanju njihovih vozniških dovoljenj.

6.2. Zavarovanje odgovornosti do tretjih oseb⁹³

Pravo Unije⁹⁴ prepoveduje uporabo nezavarovanih vozil na ozemljih držav članic EU in zagotavlja, da zavarovanje civilne odgovornosti pri uporabi vozil

⁸⁸ Več informacij je na voljo na spletnem naslovu https://ec.europa.eu/transport/road_safety/topics/driving-licence/eu-driving_licence_sl.

⁸⁹ Člen 2 Direktive 2006/126/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 o vozniških dovoljenjih (UL L 403, 30.12.2006, str. 18).

⁹⁰ Imetnik veljavnega vozniškega dovoljenja, ki ga je izdala država članica EU, lahko to dovoljenje tudi zamenja za enakovredno vozniško dovoljenje druge države članice, če v njej pridobi običajno prebivališče (člena 11 in 12 Direktive 2006/126/ES). Vozniškega dovoljenja, ki ga je izdalo Združeno kraljestvo, od datuma izstopa ne bo več mogoče zamenjati za vozniško dovoljenje države članice EU-27 na podlagi prava EU. Vozniško dovoljenje, ki ga je pred datumom izstopa izdala država članica EU-27 kot zamenjavo za vozniško dovoljenje, izdano v Združenem kraljestvu, ostane veljavno.

⁹¹ Člen 41(2) Konvencije o cestnem prometu, Dunaj, 8. november 1968.

⁹² Konvencija o cestnem prometu, Ženeva, 19. september 1949.

⁹³ Več informacij je na voljo na spletnem naslovu https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/insurance-and-pensions/motor-insurance_sl.

velja za celotno ozemlje EU.⁹⁵ Vozilo, ki se običajno nahaja v tretji državi, mora imeti veljavno „zeleno karto“ ali potrdilo o obmejnem zavarovanju⁹⁶. Ob vstopu v EU se lahko preveri izpolnjevanje te zahteve.

Za vozila, ki se uporabljajo v EU, vendar so registrirana v Združenem kraljestvu, se bo od datuma izstopa uporabljal samo mednarodni sistem zelenih kart.⁹⁷ Sistem zelenih kart omogoča uporabo vozila, registriranega v eni državi, v drugi državi, če sta obe članici sistema zelenih kart. Vse države članice EU-27 in Združeno kraljestvo sodelujejo v sistemu zelenih kart.

Vendar je treba upoštevati naslednje:

- sistem zelenih kart zavarovalnic za avtomobilsko zavarovanje v državi članici tega sistema ne obvezuje, da njihove police krijejo ozemlje držav članic sistema zelenih kart (za tako kritje se lahko zaračuna dodatna premija).

Potnikom, ki z vozilom, registriranim v Združenem kraljestvu, potujejo iz Združenega kraljestva v EU, se priporoča, da pred potovanjem zagotovijo, da njihovo avtomobilsko zavarovanje velja za EU. Enako velja za potnike, ki iz EU v Združeno kraljestvo potujejo z vozilom, registriranim v EU.

- Vozilo, ki se običajno nahaja v tretji državi, mora imeti ob vstopu v EU veljavno zeleno karto, razen če za to tretjo državo velja odločba Komisije, s katero je izvzeta iz te zahteve.⁹⁸

Potnikom, ki z vozilom, registriranim v Združenem kraljestvu, potujejo iz Združenega kraljestva v EU, se priporoča, da pred potovanjem zagotovijo, da imajo v vozilu zeleno karto, razen če so prepričani, da je bila sprejeta navedena odločba Komisije. Potniki, ki z vozilom, registriranim v EU, potujejo iz EU v Združeno kraljestvo, se priporoča, da imajo med potovanjem v vozilu zeleno karto ali da se za informacije o tej zadevi obrnejo na organe Združenega kraljestva.

⁹⁴ Člen 7 Direktive 2009/103/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil in o izvajanju obveznosti zavarovanja takšne odgovornosti (UL L 263, 7.10.2009, str. 11).

⁹⁵ Člen 14 Direktive 2009/103/ES.

⁹⁶ Člen 8(1) Direktive 2009/103/ES.

⁹⁷ <http://www.cobx.org/content/default.asp?PageID=57>.

⁹⁸ Člen 8(2) Direktive 2009/103/ES. Kar zadeva države, ki niso države EGP, so bile take odločbe Komisije sprejete za Andoro, Srbijo in Švico.

7. ZDRAVLJENJE IN POVEZANA VPRAŠANJA; NUJNI PRIMERI

7.1. Upravičenost do zdravstvenega varstva na podlagi zakonodaje Unije o koordinaciji sistemov socialne varnosti⁹⁹

Pravo Unije¹⁰⁰ zagotavlja dostop do zdravstvenega varstva med začasnim bivanjem v tujini na podlagi evropske kartice zdravstvenega zavarovanja, pri načrtovanem zdravljenju pa na podlagi predhodnega dovoljenja ustrezne pristojne institucije (npr. institucije, pri kateri je zadevna oseba zavarovana).

Stroški takega zdravljenja se povrnejo med ustreznimi institucijami vključenih držav članic.

Ta pravila se od datuma izstopa ne bodo več uporabljala za Združeno kraljestvo¹⁰¹. To pomeni:

- da državljani držav članic EU-27 in njihovi družinski člani od datuma izstopa v Združenem kraljestvu ne bodo imeli dostopa do zdravstvenega varstva za nepričakovano zdravstveno oskrbo na podlagi evropske kartice zdravstvenega zavarovanja. Državljeni Združenega kraljestva od datuma izstopa v državah članicah EU-27 ne bodo imeli dostopa do zdravstvenega varstva na podlagi evropske kartice zdravstvenega zavarovanja.

Osebam, ki so zavarovane v državi članici EU-27 in nameravajo potovati v Združeno kraljestvo, se priporoča, da pri instituciji, pri kateri so zavarovane, preverijo, ali jim bo povrnila stroške zdravstvene oskrbe, prejete v tretji državi. Enako velja za osebe, ki so zavarovane v Združenem kraljestvu in nameravajo potovati v EU-27.

Če povračilo ni zagotovljeno, bi morale zadevne osebe razmisliti o sklenitvi zasebnega potovalnega zavarovanja.

- Države članice EU-27 od datuma izstopa ne bodo več mogle izdati predhodnih dovoljenj za načrtovano zdravljenje v Združenem kraljestvu na podlagi prava Unije. Združeno kraljestvo na podlagi prava Unije ne more izdati predhodnih dovoljenj za načrtovano zdravljenje v EU-27.

⁹⁹ Več informacij je na voljo na spletnem naslovu <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559&langId=sl>.

¹⁰⁰ Uredba (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti (UL L 166, 30.4.2004, str. 1).

¹⁰¹ V okviru pogajanj o sporazumu o izstopu med EU in Združenim kraljestvom se EU poskuša z Združenim kraljestvom dogovoriti o rešitvah za zagotovitev povračila, izterjave in pobotanja v zvezi z dogodki, ki so se zgodili pred koncem prehodnega obdobja. Za več informacij o tekočih pogajanjih glej https://ec.europa.eu/commission/brexit-negotiations_sl.

7.2. Upravičenost do povračila stroškov čezmejnega zdravstvenega varstva na podlagi zakonodaje Unije o čezmejnem zdravstvenem varstvu¹⁰²

Pravo Unije¹⁰³ poleg sistema koordinacije socialne varnosti iz oddelka 7.1. tega obvestila zagotavlja tudi možnost, da država članica zdravstvenega zavarovanja pod nekaterimi pogoji povrne stroške čezmejnega zdravljenja v drugi državi članici. Pacienti, zavarovani v državi članici EU-27, za čezmejno zdravljenje v Združenem kraljestvu po datumu izstopa ne bodo več mogli uveljavljati pravil o povračilu iz navedene zakonodaje. Prav tako pacienti, zavarovani v Združenem kraljestvu, ne bodo več mogli uveljavljati pravil EU o povračilu. Države članice EU-27, ki so države zdravstvenega zavarovanja, in Združeno kraljestvo se bodo morali sami odločiti o povračilu takih stroškov zdravstvenega varstva na podlagi nacionalne zakonodaje (enako kot pri zdravstvenem varstvu, prejetem v drugih tretjih državah).

Pacienti, ki nameravajo po datumu izstopa od države članice EU-27, ki je država zdravstvenega zavarovanja, pridobiti povračilo stroškov zdravljenja, prejetega v Združenem kraljestvu, naj se glede tega obrnejo na svoje nacionalne kontaktne točke, ustanovljene v skladu z zakonodajo Unije.¹⁰⁴ Enako velja za paciente, ki nameravajo po datumu izstopa pridobiti povračilo od Združenega kraljestva.¹⁰⁵

7.3. Priznavanje zdravniških receptov, predpisanih v drugi državi članici¹⁰⁶

Pravo Unije¹⁰⁷ države članice obvezuje, da priznavajo čezmejne zdravniške recepte za zdravila ali medicinske pripomočke, predpisane v drugi državi članici. Zdravniški recept, predpisan v Združenem kraljestvu, po datumu izstopa v državi članici EU-27 ne bo več veljaven na podlagi prava Unije.

¹⁰² Več informacij je na voljo na spletnem naslovu https://ec.europa.eu/health/cross_border_care/overview_sl.

¹⁰³ Direktiva 2011/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2011 o uveljavljanju pravic pacientov pri čezmejnem zdravstvenem varstvu (UL L 88, 4.4.2011, str. 45).

¹⁰⁴ Člen 6 Direktive 2011/24/EU.

¹⁰⁵ Upoštevajte, da se zakonodaja Unije, ki države članice EU obvezuje, da vzdržujejo nacionalne kontaktne točke, ki paciente obveščajo o čezmejnem zdravstvenem varstvu, od datuma izstopa ne bo več uporabljala za Združeno kraljestvo.

¹⁰⁶ Več informacij je na voljo na spletnem naslovu https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/cross_border_care/docs/impl_directive_prescriptions_2012_sl.pdf.

¹⁰⁷ Člen 11(1) Direktive 2011/24/EU, Izvedbena direktiva Komisije 2012/52/EU z dne 20. decembra 2012 o določitvi ukrepov za olajšanje priznavanja zdravniških receptov, predpisanih v drugi državi članici (UL L 356, 22.12.2012, str. 68).

7.4. Evropska številka za klic v sili – 112¹⁰⁸

V skladu s pravom Unije¹⁰⁹ morajo države članice zagotoviti, da lahko vsi končni uporabniki elektronskih komunikacijskih storitev, ki omogočajo klice s fiksnih in mobilnih telefonov, vključno z javnimi plačilnimi telefoni, brezplačno pokličejo „evropsko številko za klic v sili“ 112. Poleg tega morajo imeti invalidni uporabniki enak dostop do storitev v sili, kot ga imajo drugi uporabniki.

Te obveznosti se od datuma izstopa za Združeno kraljestvo ne bodo več uporabljale.

7.5. Parkirne karte za invalide¹¹⁰

Pravo EU¹¹¹ priporoča, da države članice EU vzajemno priznavajo parkirne karte za invalide, uvedene v skladu s standardiziranim evropskim modelom parkirne karte¹¹².

Glede na sedanjo prakso organi Združenega kraljestva¹¹³ običajno priznavajo evropski model parkirnih kart, izdanih v drugih državah članicah EU, kar imetnikom take karte omogoča, da v Združenem kraljestvu parkirajo na parkirnih mestih, rezerviranih za invalide. Običajno enako velja za priznavanje nacionalne parkirne karte Združenega kraljestva (t. i. „Blue Badge“) v državi članici EU-27¹¹⁴.

Ni zagotovila, da bodo organi v EU in Združenem kraljestvu nadaljevali običajno prakso vzajemnega priznavanja parkirnih kart za invalide, izdanih v Združenem kraljestvu oziroma EU. Odločitev glede tega bo prepuščena tem organom.

Zato se invalidom, ki uporabljajo parkirno karto za invalide, priporoča, da se pred potovanjem obrnejo na ustrezne organe.

¹⁰⁸ Več informacij je na voljo na spletnem naslovu <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/112>.

¹⁰⁹ Člen 26 Direktive 2002/22/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o univerzalni storitvi in pravicah uporabnikov v zvezi z elektronskimi komunikacijskimi omrežji in storitvami (Direktiva o univerzalnih storitvah) (UL L 108, 24.4.2002, str. 51).

¹¹⁰ Več informacij je na voljo na spletnem naslovu https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/transport-disability/parking-card-disabilities-people/index_sl.htm.

¹¹¹ Priporočilo Sveta 98/376/ES z dne 4. junija 1998 o parkirni karti za invalide (UL L 167, 12.6.1998, str. 25).

¹¹² Glej Prilogo k Priporočilu 98/376/ES. Izdaja in upravljanje evropskega modela parkirnih kart ter pogoji, ki se uporabljajo zanje, ostajajo v pristojnosti nacionalnih in lokalnih organov.

¹¹³ Izpolnjevanje teh nacionalnih pogojev običajno preverjajo policija in lokalni organi.

¹¹⁴ Združeno kraljestvo se je odločilo za nacionalni model, ki zajema nekatere ključne lastnosti evropskega modela karte.

7.6. Konzularna zaščita¹¹⁵

V skladu s pravom Unije¹¹⁶ so državljani EU upravičeni do konzularne zaščite s strani diplomatskih ali konzularnih organov katere koli države članice EU, če se zunaj EU znajdejo v položaju, v katerem potrebujejo pomoč, v zadevni državi zunaj EU pa ni veleposlaništva ali konzulata njihove države članice, ki bi jim lahko pomagal (torej so „brez predstavništva“). Državljan EU brez predstavništva imajo pravico, da dobijo konzularno zaščito pod enakimi pogoji kot državljani države članice EU, na katero se obrnejo.

Državljan Združenega kraljestva po datumu izstopa ne bodo več mogli uveljavljati te pravice, državljani EU-27 pa se za konzularno zaščito na podlagi prava EU ne bodo več mogli obrniti na veleposlaništva in konzulate Združenega kraljestva.

7.7. Mehanizem odškodnine za osebe, poškodovane v prometni nesreči v drugi državi članici (v nadaljnjem besedilu: žrtve iz tujine)¹¹⁷

Pravo Unije določa mehanizem odškodnine za osebe, poškodovane v nesreči, ki se je zgodila v drugi državi članici in je bila povzročena z vozilom, ki se običajno nahaja v navedeni državi članici (žrtve iz tujine)¹¹⁸. Ta mehanizem žrtvam zagotavlja odškodnino, ki jo plača „odškodninski organ“ države članice stalnega prebivališča žrtve, če se zavarovalnica z oškodovancem ne uspe dogovoriti v določenem roku.¹¹⁹

Ta mehanizem se od datuma izstopa ne bo več uporabljal za osebe, ki prebivajo v Združenem kraljestvu in se med obiskom v državi članici EU-27 poškodujejo v prometni nesreči, ter obratno.

¹¹⁵ Več informacij je na voljo na spletnem naslovu https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/eu-citizenship/consular-protection_sl.

¹¹⁶ Člen 20(2)(c) in člen 23 Pogodbe o delovanju Evropske unije ter člen 46 Listine EU o temeljnih pravicah. Pravica do konzularne zaščite je podrobneje obravnavana v Direktivi Sveta (EU) 2015/637 z dne 20. aprila 2015 o ukrepih za usklajevanje in sodelovanje, potrebnih za lažje zagotavljanje konzularne zaščite državljanom Unije brez predstavništva v tretjih državah (UL L 106, 24.4.2015, str. 1).

¹¹⁷ Več informacij je na voljo na spletnem naslovu https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/insurance-and-pensions/motor-insurance_sl.

¹¹⁸ Poglavje 7 Direktive 2009/103/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil in o izvajanju obveznosti zavarovanja takšne odgovornosti (UL L 263, 7.10.2009, str. 11).

¹¹⁹ Nato lahko navedeni odškodninski organ od odškodninskega organa države članice, v kateri ima sedež zavarovalnica, ki je izdala polico, zahteva povračilo odškodnine (člen 24(2) Direktive 2009/103/ES).

8. ZAVAROVANJE, PRAVICE POTNIKOV

8.1. Zavarovanje potovanja v primeru insolventnosti

Pravo Unije¹²⁰ določa obveznosti trgovcev, ki organizirajo paketna potovanja ali omogočajo povezane potovalne aranžmaje, in sicer morajo med drugim potnike zavarovati pred insolventnostjo.

Organizatorji in trgovci morajo te obveznosti izpolnjevati, tudi če imajo sedež v tretjih državah,¹²¹ če prodajajo ali ponujajo take storitve v državi članici EU ali usmerjajo svoje dejavnosti v državo članico EU (med drugim z uporabo jezika ali valute, ki ni jezik ali valuta države članice, v kateri imajo sedež).

Poleg tega izpolnitev obveznosti organizatorja s sedežem v tretji državi, katerega turistične pakete potniki kupijo prek turističnih agentov s sedežem v EU, glede izvedbe paketa, varstva za povračilo izvedenih plačil in povratka potnikov zagotovi turistični agent, razen če ta zagotovi dokaze, da organizator izpolnjuje te obveznosti¹²².

Zato se pravo EU, ki organizatorje obvezuje, da potnike zavarujejo pred svojo insolventnostjo, po datumu izstopa ne bo več uporabljalo, če organizator s sedežem v Združenem kraljestvu svojih prodajnih dejavnosti ne usmerja v EU in če paketno potovanje ni kupljeno prek turističnega agenta v EU.

V tem primeru se potnikom priporoča, naj ocenijo, ali se morajo zavarovati pred morebitno insolventnostjo organizatorja.

8.2. Pravice potnikov v EU¹²³

Pravo Unije določa sklop pravic potnikov ne samo v letalskem prometu, ampak tudi v pomorskem, avtobusnem in železniškem prometu. Te pravice se nanašajo na obveščanje, povračila in preusmeritev, odškodnino, pomoč in oskrbo, pravico do pravnega varstva ter posebne pravice invalidov in oseb z zmanjšano mobilnostjo.

Pravice potnikov EU od datuma izstopa morda ne bodo več veljale za potovanje med EU in Združenim kraljestvom ali pa bodo morda omejene.

8.2.1. Pravice letalskih potnikov

Pravice letalskih potnikov EU¹²⁴ od datuma izstopa ne bodo več veljale za lete z letalskimi prevozniki držav zunaj EU z letališča v

¹²⁰ Člen 17 Direktive (EU) 2015/2302 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o paketnih potovanjih in povezanih potovalnih aranžmajih (UL L 326, 11.12.2015, str. 1).

¹²¹ Glej drugi pododstavek člena 17(1) Direktive (EU) 2015/2302 ter uredbi (ES) št. 593/2008 in (EU) št. 1215/2012 skupaj z uvodno izjavo 50 Direktive (EU) 2015/2302.

¹²² Glej člen 20 Direktive (EU) 2015/2302.

¹²³ Več informacij je na voljo na spletnem naslovu https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/passenger-rights/index_sl.htm.

Združenem kraljestvu na letališče v EU. Vendar bodo pravice letalskih potnikov, ki jih zagotavlja pravo EU, še naprej veljale za:

(i) lete iz Združenega kraljestva na letališče na ozemlju države članice EU-27, ki jih opravlja letalski prevoznik Skupnosti, ter

(ii) lete iz EU-27 na letališče v Združenem kraljestvu, ki jih opravlja kateri koli letalski prevoznik.

Zato bi se morali potniki zavedati, da nekatere pravice potnikov EU ne bodo več veljale za dohodne lete v EU, odvisno od izbranega letalskega prevoznika.

Pravo EU, ki daje posebne pravice invalidom in osebam z omejeno mobilnostjo¹²⁵, ki potujejo z letalom, se ne bo več uporabljalo za storitve zračnega prevoza, ki se po datumu izstopa:

(i) začnejo z vzletom z letališča v Združenem kraljestvu,

(ii) vključujejo tranzit prek letališča v Združenem kraljestvu ali

(iii) pristanejo na letališču v Združenem kraljestvu.

Vendar pa nekatere pravice, kot je pomoč letalskih prevoznikov, še naprej veljajo za letalske potnike, ki odhajajo z letališča v Združenem kraljestvu na letališče v EU-27, če je prevoznik, ki opravlja let, letalski prevoznik Skupnosti.

8.2.2. *Pravice ladijskih potnikov*

Pravice ladijskih potnikov EU¹²⁶ se bodo še naprej uporabljale, če:

(i) je pristanišče vkrcanja v EU-27 ali

(ii) je pristanišče vkrcanja v Združenem kraljestvu, če je pristanišče izkrcanja v EU-27 in če storitev opravlja prevoznik s sedežem na ozemlju države članice ali če prevoznik zagotavlja storitve prevoza potnikov v državo članico ali iz nje („prevoznik iz Unije“).

Potniki bi se morali zavedati, da pravice potnikov EU morda ne bodo več veljale za potovanja v EU, saj bo to odvisno od izbranega prevoznika.

¹²⁴ Uredba (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov (UL L 46, 17.2.2004, str. 1).

¹²⁵ Uredba (ES) št. 1107/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o pravicah invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo v zračnem prevozu (UL L 204, 26.7.2006, str. 1).

¹²⁶ Uredba (EU) št. 1177/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o pravicah potnikov med potovanjem po morju in celinskih plovnih poteh (UL L 334, 17.12.2010, str. 1).

Kar zadeva potnike na križarjenju, se sedanji sklop pravic potnikov EU še naprej uporablja, če je pristanišče vkrcanja v državi članici.

8.2.3. *Pravice potnikov v avtobusnem prevozu*

Pravice potnikov v avtobusnem prevozu EU¹²⁷ še naprej veljajo za potnike na linijskih prevozih¹²⁸, če je kraj vstopa ali kraj izstopa potnikov na ozemlju države članice in če je predvidena dolžina prevoza vsaj 250 km. Za potnike, pri katerih je predvidena dolžina prevoza krajša od 250 km, se uporablja omejen sklop pravil. Nekatere države članice so linijske prevoze izvzele iz uporabe uredbe o pravicah potnikov, če se velik del takega prevoza (ki vključuje vsaj en postanek, predviden v voznem redu) izvaja zunaj EU¹²⁹.

Pravice potnikov v avtobusnem prevozu, ki jih zagotavlja pravo EU, bodo torej še naprej veljale (če se ne uporabljajo izjeme) za:

(i) potnike, ki odhajajo iz Združenega kraljestva v namembni kraj na ozemlju države članice EU-27, in

(ii) potnike, ki odhajajo iz EU-27 v namembni kraj v Združenem kraljestvu.

8.2.4. *Pravice potnikov v železniškem prometu*

Pravice potnikov EU v železniškem prometu¹³⁰ veljajo za vsa potovanja z vlakom in storitve železniškega prevoza, ki:

(i) se izvajajo znotraj ozemlja EU in

(ii) jih izvaja prevoznik v železniškem prometu z licenco v skladu s predpisi EU.

Zato pravice potnikov v železniškem prometu EU od datuma izstopa ne bodo več veljale na delih potovanj z vlakom med Združenim kraljestvom in državo članico EU, ki potekajo po ozemlju Združenega kraljestva.

¹²⁷ Uredba (EU) št. 181/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o pravicah potnikov v avtobusnem prevozu (UL L 55, 28.2.2011, str. 1).

¹²⁸ Za občasne prevoze velja bolj omejen sklop pravic.

¹²⁹ Več informacij je na voljo na spletnem naslovu <https://ec.europa.eu/transport/sites/transport/files/themes/passengers/road/doc/exemptions-from-bus-coach-passengers-rights-and-obligations.pdf>.

¹³⁰ Uredba (ES) št. 1371/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2007 o pravicah in obveznostih potnikov v železniškem prometu (UL L 315, 3.12.2007, str. 14).

9. DRUGA VPRAŠANJA

9.1. Kartična plačila¹³¹

Medtem ko je sprejemanje debetnih ali kreditnih kartic za plačilne transakcije odvisno od preferenc posameznih trgovcev, pravo Unije¹³² določa omejitve za medbančne provizije, zaračunane trgovcem v zvezi s takimi transakcijami. Ta pravila se uporabljajo le, če sta plačnikov ponudnik plačilnih storitev in ponudnik plačilnih storitev prejemnika plačila v EU¹³³.

Predpisi EU o omejitvi medbančnih provizij po datumu izstopa ne bodo več veljali za transakcije med EU-27 in Združenim kraljestvom.

Če je trgovcem dovoljeno, da potrošnikom za kartična plačila zaračunavajo pribitke, bi to lahko pomenilo višji pribitek za kartična plačila.

9.2. Gostovanje¹³⁴

Pravo Unije¹³⁵ o storitvah gostovanja ponudniku storitev gostovanja (tj. domačemu ponudniku mobilnih komunikacijskih storitev - klicnih, SMS ali podatkovnih storitev), ki deluje v državi članici EU, prepoveduje, da uporabnikom gostovanja, ki potujejo v EU, poleg domače maloprodajne cene zaračuna pribitke.

Ta obveznost iz prava Unije o ponudnikih storitev gostovanja se od datuma izstopa ne bo več uporabljala niti za ponudnike storitev gostovanja, ki delujejo v Združenem kraljestvu, kadar njihove stranke uporabljajo storitve gostovanja v EU, niti za ponudnike storitev gostovanja, ki delujejo v EU, kadar njihove stranke uporabljajo storitve gostovanja v Združenem kraljestvu. Kljub temu bo za ponudnike storitev gostovanja, ki delujejo v državi članici, še naprej veljala obveznost iz prava Unije, da svoje stranke obveščajo o stroških gostovanja, ki se jim zaračunajo za zagotovljene storitve, kadar potujejo v Združeno kraljestvo¹³⁶.

¹³¹ Več informacij je na voljo na spletnem naslovu https://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/financial-products-and-services/payments-transfers-cheques/index_sl.htm.

¹³² Člena 3 in 4 Uredbe (EU) 2015/751 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2015 o medbančnih provizijah za kartične plačilne transakcije (UL L 123, 19.5.2015, str. 1).

¹³³ Člen 1(1) Uredbe (EU) 2015/751.

¹³⁴ Več informacij je na voljo na spletnem naslovu <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/roaming>.

¹³⁵ Uredba (EU) št. 531/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2012 o gostovanju v javnih mobilnih komunikacijskih omrežjih v Uniji (UL L 172, 30.6.2012, str. 10).

¹³⁶ Člena 14 in 15 Uredbe (EU) št. 531/2012.

9.3. Prenosljivost storitev spletnih vsebin¹³⁷

Pravo Unije o prenosljivosti storitev spletnih vsebin¹³⁸ potrošnikom EU, ki v državi članici, kjer imajo stalno prebivališče, kupijo storitve spletnih vsebin ali se naročijo nanje – da bi gledali filme ali športne prireditve, poslušali glasbo, prenesli e-knjige ali igrali igre –, omogoča, da med potovanjem ali začasnim bivanjem v drugih državah članicah EU še naprej uporabljajo te storitve brez dodatnih stroškov (čezmejna prenosljivost).

Ta obveznost iz prava Unije se od datuma izstopa ne bo več uporabljala za ponudnike plačljivih storitev spletnih vsebin v EU-27, kadar njihove stranke potujejo v Združenem kraljestvu.

Prav tako se ta obveznost iz prava Unije od datuma izstopa ne bo več uporabljala za ponudnike plačljivih storitev spletnih vsebin v Združenem kraljestvu, kadar njihove stranke potujejo v EU.

To pomeni, da uporabniki plačljivih storitev spletnih vsebin v EU-27 in Združenem kraljestvu med potovanjem v Združenem kraljestvu oziroma EU morda ne bodo mogli dostopati do storitev spletnih vsebin, na katere so se naročili v EU oziroma v Združenem kraljestvu, ali pa bodo imeli do njih omejen dostop (npr. dostop do drugačnega kataloga).

¹³⁷ Več informacij je na voljo na spletnem naslovu <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/cross-border-portability-online-content-services>.

¹³⁸ Uredba (EU) 2017/1128 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2017 o čezmejni prenosljivosti storitev spletnih vsebin na notranjem trgu (UL L 168, 30.6.2017, str. 1).

PRILOGA: LETAK EU O OSEBNIH POŠILJKAH PROIZVODOV ŽIVALSKEGA IZVORA, KI SO DEL PRTLJAGE POTNIKOV

Pomagajte preprečiti vnos nalezljivih bolezní živalí v EU!

V proizvodih živalskega izvora se lahko nahajajo povzročitelji nalezljivih bolezní

Zaradi tveganja vnosa bolezní v Evropsko unijo (EU) so uvedeni strogi postopki za vnos nekaterih proizvodov živalskega izvora v EU. Ti postopki se ne uporabljajo za premike proizvodov živalskega izvora med 27 državami članicami EU ali za proizvode živalskega izvora iz Andore, Lihtenštajna, z Norveške, iz San Marina in Švice.

Vse proizvode živalskega izvora, ki niso v skladu s temi pravili, je treba ob prihodu v EU **predati za uradno odstranitev**. Če se taki proizvodi ne prijavijo, se lahko naloži denarna kazen ali sproži kazenski postopek.

1. Majhne količine mesa in mleka ter mesnih in mlečnih izdelkov (razen mleka v prahu za dojenčke, hrane za dojenčke in posebnih živil ali posebne hrane za hišne živali, potrebnih iz zdravstvenih razlogov)

V EU lahko prinesete ali pošljete samo osebne pošiljke mesa in mleka ter mesnih in mlečnih izdelkov (razen mleka v prahu za dojenčke, hrane za dojenčke in posebnih živil ali posebne hrane za hišne živali, potrebnih iz zdravstvenih razlogov), samo če prihajajo s Ferskih otokov, Grenlandije ali Islandije, njihova teža pa ne presega **10 kilogramov** na osebo.

2. Mleko v prahu za dojenčke, hrana za dojenčke in posebna živila, potrebna iz zdravstvenih razlogov

V EU lahko prinesete ali pošljete osebne pošiljke mleka v prahu za dojenčke, hrane za dojenčke in posebnih živil, potrebnih iz zdravstvenih razlogov, samo če:

– prihajajo s Ferskih otokov, Grenlandije ali Islandije, če njihova skupna teža ne presega omejitve teže **10 kilogramov** na osebo ter:

- če teh izdelkov pred uživanjem ni treba hraniti v hladilniku,
- če gre za zapakirane izdelke zaščitene blagovne znamke in
- če je embalaža nepoškodovana, razen če je trenutno v uporabi;

– prihajajo iz drugih držav (razen Ferskih otokov, Grenlandije ali Islandije) in če njihova skupna teža ne presega omejitve teže **2 kilogramov** na osebo ter:

- če teh izdelkov pred uživanjem ni treba hraniti v hladilniku,
- če gre za zapakirane izdelke zaščitene blagovne znamke in
- če je embalaža nepoškodovana, razen če je trenutno v uporabi.

3. Hrana za hišne živali, potrebna iz zdravstvenih razlogov

V EU lahko prinesete ali pošljete osebne pošiljke hrane za hišne živali, potrebne iz zdravstvenih razlogov, samo če:

— prihajajo s Ferskih otokov, Grenlandije ali Islandije, če njihova skupna teža ne presega omejitve teže 10 kilogramov na osebo ter:

- če teh izdelkov pred uživanjem ni treba hraniti v hladilniku,
- če gre za zapakirane izdelke zaščitene blagovne znamke in
- če je embalaža nepoškodovana, razen če je trenutno v uporabi;

— prihajajo iz drugih držav (razen Ferskih otokov, Grenlandije ali Islandije), če njihova skupna teža ne presega omejitve teže 2 kilogramov na osebo ter:

- če teh izdelkov pred uživanjem ni treba hraniti v hladilniku,
- če gre za zapakirane izdelke zaščitene blagovne znamke in
- če je embalaža nepoškodovana, razen če je trenutno v uporabi.

4. Majhne količine ribiških proizvodov za osebno porabo
V EU je dovoljeno prinesiti ali poslati osebne pošiljke ribiških proizvodov (vključno s svežo, posušeno, kuhano, nasoljeno ali dimljeno ribo ter nekaterimi lupinarji, kot so kozice, jastogi, mrtve školjke in mrtve ostrige), samo če:
- so sveže ribe očiščene;
 - teža ribiških proizvodov ne presega 20 kilogramov ali teže ene ribe na osebo, katera koli je večja.
- Te omejitve se ne uporabljajo za ribiške proizvode, ki prihajajo s Ferskih otokov ali Islandije.
5. Majhne količine drugih proizvodov živalskega izvora za osebno porabo
V EU lahko prinesete ali pošljete druge proizvode živalskega izvora, kot so med, žive ostrige, žive školjke in polži, samo če:
- prihajajo s Ferskih otokov, Grenlandije ali Islandije in če njihova skupna teža ne presega 10 kilogramov na osebo;
 - prihajajo iz drugih držav (razen Ferskih otokov, Grenlandije ali Islandije) in če njihova skupna teža ne presega 2 kilogramov na osebo.
- Upoštevajte, da lahko prinesete majhne količine proizvodov živalskega izvora iz več navedenih petih kategorij (odstavki 1–5), če so v skladu s pravili, pojasnjenimi v vsakem zadevnem odstavku.
6. Večje količine proizvodov živalskega izvora
V EU lahko prinesete ali pošljete večje količine proizvodov živalskega izvora, samo če izpolnjujejo zahteve za komercialne pošiljke, ki vključujejo:
- zahteve za certificiranje, kot so določene v ustreznem uradnem veterinarskem spričevalu ES;
 - predložitev blaga s pravilno dokumentacijo za veterinarski nadzor na pooblaščenih mejnih kontrolnih točkah EU ob prihodu v EU.
7. Izvzeti proizvodi živalskega izvora
Naslednji proizvodi so izvzeti iz zgoraj pojasnenih pravil:
- kruh, sladice, piškoti, čokolada in slaščice (vključno s sladkornimi izdelki), ki niso mešani ali polnjeni z mesnim izdelkom;
 - prehranska dopolnila, pakirana za končnega potrošnika;
 - mesni ekstrakti in mesni koncentracije;
 - olive, polnjene z ribo;
 - testenine, ki niso mešane ali polnjene z mesnim izdelkom;
 - osnove za juhe in arome, pakirane za končnega potrošnika;
 - katero koli drugo živilo, ki ne vsebuje svežega ali predelanega mesa ali mleka ter vsebuje manj kot 50 % predelanih jajčnih ali ribiških izdelkov.
8. Proizvodi živalskega izvora iz zaščitenih vrst
Za nekatere zaščitene vrste lahko veljajo dodatne omejitve. Za kavjar jesetrovk je na primer omejitev teže največ 125 gramov na osebo.